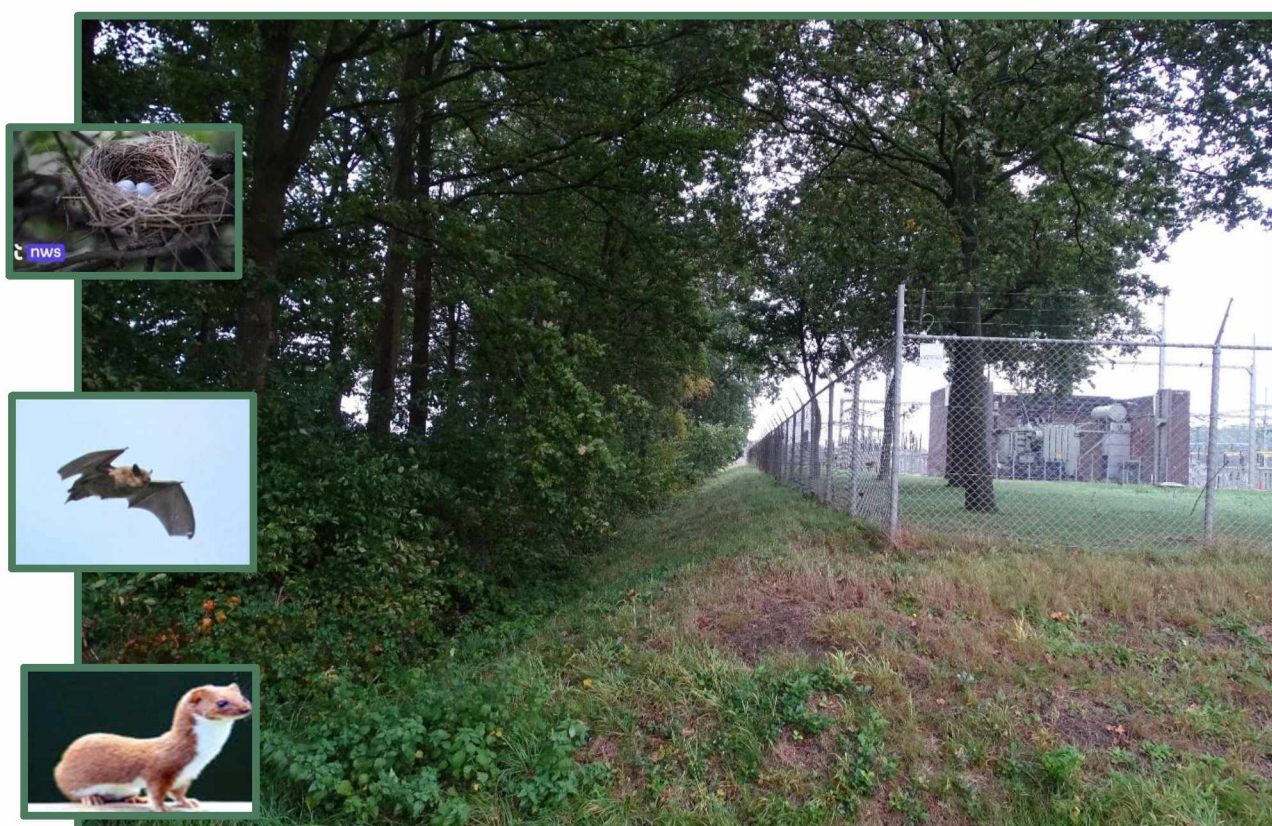

NADER ONDERZOEK NAAR VLEERMUIZEN, MARTERACHTIGEN EN BROEDVOGELS

*Aanvullend onderzoek in het kader van
de Omgevingswet*

Locatie: Enexis Hogedijk 38 Oosteind

Rapportnummer: 2024-BE-0735

In opdracht van:

T&G Terrein- en Groenvoorziening BV
Zijweg Dungen 1a
5482 SB Schijndel

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2024-BE-0735

Opdrachtgever

T&G

Terrein- en Groenvoorziening BV

Contactpersoon

De 5.1.2.e

Locatie

Hogedijk 38

Oosteind

Auteur

5.1.2.e

Collegiale controle

5.1.2.e

Opleverdatum

11 juli 2025

Aangepaste rapportage

4 september 2024

Uitvoerder

De Lange Kant 27
5061 PX Oisterwijk
06-24218274
www.brabanteco.nl

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING EN ONDERZOEK	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Centrale vraagstelling	4
1.4 Criteria.....	5
1.5 Geldigheid onderzoek.....	5
2. BELEIDSKADER	6
2.1 Soortenbescherming	6
2.2 Zorgplicht.....	7
3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING.....	8
3.1 Situering plangebied	8
3.2 Verblijfplaatsen vleermuizen.....	8
3.3 Te verwachten soorten vleermuizen en functies.....	8
3.4 Marterachtigen	9
3.5 Nestlocaties broedvogels.....	9
4. ONDERZOEK.....	10
4.1 Vleermuizen	10
4.2 Samenvatting en conclusies	12
4.3 Gebiedsfunctie	13
4.4 Marterachtigen	13
4.5 Broedvogels	16
4.6 Overige soorten	18
5. RESULTATEN EN ADVIES	19
5.1 Resultaten	19
5.2 Toetsing Omgevingswet/staat van instandhouding	19
5.3 Aanbevelingen	20
6. BRONNEN	21

SAMENVATTING

Opdrachtgever is voornemens om het hoogspanningsstation aan Hogedijk 38 te Oosteind uit te breiden. In opdracht van T&G Terrein- en Groenvoorziening BV is door Brabant Eco in oktober 2023 een ecologische quickscan uitgevoerd. Volgens het rapport met nummer 2023-BE-0735 d.d. 23 oktober 2023 biedt het plangebied potenties voor verblijfplaatsen van marterachtigen en vleermuizen en nestlocaties van broedvogels.

Daarom is er op basis van voornoemde quickscan naar natuurwaarden geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het voorkomen van vleermuizen, marterachtigen en broedvogels en de functie van het plangebied voor deze beschermde dieren.

Deze rapportage is een verslaglegging van het gedane onderzoek met de te verwachten effecten en kan als addendum van de quickscan worden gebruikt.

Het doel van het aanvullend onderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen, marterachtigen en broedvogels en zo ja, voor welke soorten (vleermuizen) en met welke functie.

Uitgevoerd onderzoek van maart tot en met september 2023 leidt tot de conclusie dat er geen nestlocaties van jaarrond beschermde broedvogels in het plangebied voorkomen.

Er zijn geen (sporen van) marterachtigen waargenomen in het plangebied. Ook zijn er geen opnames gemaakt van marterachtigen. Het voorkomen van essentieel leefgebied van een marterachtige is daardoor uit te sluiten.

Er zijn in en nabij het plangebied drie soorten vleermuizen waargenomen, de gewone dwergvleermuis, (*Pipistrellus pipistrellus*), de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*). Er zijn geen in- of uitvliegende, bouncende of baltsende vleermuizen bij de te verwijderen bomen en groenstrook waargenomen. Het lijnvormige element wordt niet gebruikt als onderdeel van een vliegroute.

Op basis van uitgevoerd veldonderzoek zullen de voorgenomen ontwikkelingen door gebrek aan verblijfslocaties en het ontbreken van een gebruiksfunctie geen invloed hebben op de aldaar voorkomende vleermuizen. Er zijn geen effecten te verwachten die van negatieve invloed zijn op de duurzame staat van instandhouding van de waargenomen soorten en hun functioneel leefgebied. De Omgevingswet wordt niet overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Een omgevingsvergunning in het kader van de ecologie is niet nodig.

5.1.2.e

Brabant Eco
Augustus 2024

1.1 Aanleiding

Volgens opdrachtgever T&G Terrein- en Groenvoorziening BV is het voornemen om het hoogspanningsstation aan Hogedijk 38 te Oosteind uit te breiden. De aanleiding hiervoor is de energietransitie. Het doel van de transitie is om een geheel duurzame energievoorziening te hebben in 2050 in Nederland, die dan voor 100% bestaat uit groene energie.

Bij deze werkzaamheden is opdrachtgever gebonden aan de Omgevingswet. Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, onderzoek te doen naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting uitgevoerd door Brabant Eco (Ecologische Quickscan met nummer 2024-BE-0735 d.d. 23 oktober 2023) blijkt dat in het plangebied mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen en marterachtigen en nestlocaties van broedvogels aanwezig zijn.

Citaat uit het rapport:

"Op basis van de uitgevoerde quickscan wordt geconcludeerd dat er met de voorgenomen werkzaamheden mogelijk verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen verloren gaan. Ook zou er essentieel leefgebied van marterachtigen kunnen worden aangetast.

In de te verwijderen vegetatie zijn minstens drie categorie 5-nesten aanwezig. Deze nesten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Omdat de te onderzoeken bomen tijdens het veldbezoek nog in blad stonden zijn mogelijk niet alle nesten, holtes en loshangende schors waargenomen. Een her controle in de bladerloze periode is noodzakelijk.

Algemeen broedende vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn zouden tijdens het broedseizoen in het plangebied voor kunnen komen."

Alle soorten vleermuizen, marterachtigen en broedvogels zijn beschermd. Daarom heeft Brabant Eco in opdracht van T&G Terrein- en Groenvoorziening BV in en rond het plangebied onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen en marterachtigen en nestplaatsen van broedvogels uitgevoerd. De bevindingen van dit vervolgonderzoek zijn beschreven in deze rapportage en de rapportage kan als addendum aan genoemde quickscan worden toegevoegd.

1.2 Doelstelling

Het doel van het aanvullend nader onderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen, marterachtigen en/of broedvogels en zo ja, voor welke soorten (vleermuizen) en met welke functie.

Eveneens wordt naar aanleiding van de onderzoeksresultaten een effectbeoordeling gedaan om te toetsen of de Omgevingswet wordt overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

1.3 Centrale vraagstelling

Vragen die centraal staan binnen dit nader onderzoek:

- Welke vleermuissoorten maken functioneel gebruik van het plangebied en welke functies worden hierbij onderscheiden?
- Is het plangebied onderdeel van de habitat van marterachtigen?

- Maken broedvogels gebruik van het plangebied als nest- verblijf- of rustplaats?
- Heeft de ruimtelijke ingreep een negatief effect op aanwezige broedvogels of vleermuizen?
- Is het naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep noodzakelijk een omgevingsvergunning aan te vragen in het kader van de ecologie?

1.4 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Omgevingswet, waarbij onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van broedvogels en vleermuizen en het functioneel gebruik.
- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl).
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Brabant Eco en Frenk van de Wal verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit onderzoek.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 van Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol bevat de meest recente wetenschappelijke inzichten, waarbij per soort is voorgeschreven onder welke veldcondities, in welke periodes, met welke frequentie en voor welke duur onderzoek uitgevoerd dient te worden.
- Het onderzoek naar marterachtigen is uitgevoerd conform het Kennisdocument Kleine marterachtigen, versie 1.0 januari 2024 (bijlage 2)
- Bij het hanteren van het protocol, wordt in juridische zin voldaan aan de wensen die het bevoegd gezag stelt. Tevens wordt voldaan aan de inspanningsverplichting om tot een gedegen onderzoek te komen.

1.5 Geldigheid onderzoek

Houdbaarheid van verspreidingsgegevens zijn aan een maximale periode gebonden.

Voor zwaar beschermde soorten als vleermuizen geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen.

Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Omgevingswet niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken indien de omstandigheden ter plaatse dat verlangen. Voor dit alles geldt wel dat het plangebied niet significant is veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan.

De Omgevingswet is sinds 1 januari 2024 de Nederlandse wet waarin onder andere de Wet natuurbescherming is opgenomen. In de Omgevingswet is zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden geregeld. De Omgevingswet bestaat uit een algemene wettekst dat per procesonderdeel nader is uitgewerkt in vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en de Omgevingsregeling.

Op enkele uitzonderingen na, zijn de provincies het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de vergunningverlening en handhaving.

2.1 Soortenbescherming

De Omgevingswet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: bescherming van Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of omgevingsvergunning. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een omgevingsvergunning of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is kan een omgevingsvergunning worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode. Wel zal rekening gehouden moeten worden met de zorgplicht en het dierenwelzijn.

2.2.1 Vogelrichtlijnsoorten

De Vogelrichtlijn is in 1981 van kracht geworden. Het doel van de Vogelrichtlijn is het in stand houden van alle natuurlijke, in Europa in het wild levende, vogelsoorten. De Vogelrichtlijn vereist dat EU-lidstaten alle nodige maatregelen treffen om de populatie van alle vogelsoorten op een niveau te houden of te brengen. Daarnaast moeten de lidstaten alle nodige maatregelen treffen om voor deze vogels een 'voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te beschermen, in stand te houden of te herstellen'. De richtlijn is dus van toepassing op vogels, hun eieren, hun nesten en ook hun leefgebieden. Van de soorten die beschermd worden onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature voorkomen op het grondgebied van de Europese Unie. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten. De Omgevingswet bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels in heel Nederland.

2.2.2 Habitatrichtlijnsoorten

De Habitatrichtlijn is in 1992 van kracht geworden. Het doel van de Habitatrichtlijn is het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door de natuurlijke habitats en wilde planten- en diersoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten (zie bijlage 2) is het beschermingsregime van de Omgevingswet van toepassing.

2.2.3 Andere soorten

De nationaal beschermde soorten, ‘andere soorten’, staan vermeld in bijlage IX van het Bal. Dit zijn soorten die in Nederland beschermd zijn en niet vermeld zijn in de Europese richtlijnen en verdragen. Het betreft een limitatieve lijst van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland (zie bijlage 3). De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan voor die soorten geen omgevingsvergunning nodig.

Beschermingsregime Vogelrichtlijnsoorten art. 11.37 Bal	Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten art. 11.46 Bal	Beschermingsregime andere soorten (nationaal beschermd) art. 11.54 Bal
Lid 1a: Het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen.	Lid 1a: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Lid 1a: Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A opzettelijk te doden of te vangen.
Lid 1b: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Lid 1b: Het is verboden dieren als bedoeld onder a opzettelijk te verstoren.	Lid 1b: Het is verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Lid 1c: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld onder a te rapen en deze onder zich te hebben.	Lid 1c: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld onder a opzettelijk te vernielen of te rapen in de natuur	1c: Het is verboden vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B, opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Lid 1d: Het is verboden vogels als bedoeld onder a opzettelijk te storen.	Lid 1d: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a te beschadigen of te vernielen.	
	Lid 1e: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	

Tabel: Verbodsbepalingen beschermingsregimes Omgevingswet

2.2 Zorgplicht

De Omgevingswet bevat een algemene zorgplicht (artikel 1.8 Omgevingswet). Dit houdt in dat overheden, bedrijven en burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving. Deze algemene zorgplicht is niet van toepassing als er een specifieke zorgplicht geldt of er specifieke decentrale of rijksregels zijn.

Naast de algemene zorgplicht is in de Omgevingswet ook een algemeen verbod opgenomen (artikel 1.7a Omgevingswet). Het is verboden om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor *aanzienlijke* nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (dreigen te) ontstaan.

Voor bijna alle activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) geldt een specifieke zorgplicht. Specifieke zorgplichten borduren voort op de algemene zorgplicht, maar zijn concreter. Er geldt een specifieke zorgplicht voor onder andere flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal), Natura 2000-gebieden (artikel 11.6 Bal) en houtopstanden (artikel 11.16 Bal). Een specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan iedereen zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen. Een handeling valt onder een specifieke zorgplicht als degene die de activiteit verricht *weet of redelijkerwijs kan vermoeden* dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook iets nalaten kan onder de specifieke zorgplicht vallen. De specifieke zorgplichten gelden ook als er gedetailleerde rijksregels voor een activiteit zijn.

3.1 Situering plangebied

Het plangebied is gelegen aan Hogedijk 38, ten oosten van de kern van Oosteind, in de gemeente Oosterhout.

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit bedrijfsbestemmingen en grasland.

Het plangebied is een hoogspanningsstation bestaande uit bebouwing, hoogspanningen, grasvelden, bomenrijen en verharding.

3.2 Verblijfplaatsen vleermuizen

Tijdens het veldbezoek in oktober 2023, behorende bij de quickscan, kon de aanwezigheid van mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied niet worden uitgesloten.

Citaat uit het rapport:

"Tijdens het veldbezoek stonden de bomen nog volop in blad en kon niet goed worden onderzocht of er in de bomen holtes aanwezig zijn en of er schors loshangt waarachter vleermuizen kunnen verblijven.

Vleermuizen oriënteren zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen of houtwallen, om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden. De bomenrijen binnen het plangebied zijn zulke lijnvormige elementen die mogelijk een functie vervullen als vliegroute voor vleermuizen."

3.3 Te verwachten soorten vleermuizen en functies

Uit oriënterend onderzoek op 12 oktober 2023 bleek dat op basis van habitatkenmerken mogelijk verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen verloren gaan.

Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft zich specifiek gericht op de te slopen woning en de bomen, maar de nadere omgeving is ook meegenomen.

In onderstaande tabel zijn de waarnemingen te vinden van de afgelopen vijf jaar volgens de NDFF binnen een straal van een kilometer rond het plangebied (zie bijlage 1).

Het aantal waarnemingen is achter de waargenomen soort vermeld.

Soort vleermuis	Aantal waarnemingen
Gewone grootoorvleermuis	2
Meervleermuis	2

Voorafgaande aan de onderzoek rondes, in de bladerloze periode, is er een holtecheck uitgevoerd in de bosschage. Er zijn toen geen potenties voor boombewonende vleermuizen waargenomen, zoals spechtengaten, loshangende schors of andere gaten en kieren. Hierom is er enkel een vliegroute onderzoek uitgevoerd.

Tijdens de onderzoeken is er gelet op de functie van de bomen en de groenstrook in het plangebied en of vleermuissoorten deze lineaire structuren volgen om zich te verplaatsen. Er is gekozen om de onderzoeken in de in de algemene kraamperiode (15 mei – 15 juli) en de algemene paarperiode (15 augustus – 1 oktober) uit te voeren om de trefkans van verblijfplaatsen in de omgeving te vergroten. Er zijn twee soorten waarvoor vliegrouteonderzoek in na 15 augustus niet ideaal is, de bosvleermuis en de meervleermuis. Er is echter

geen oppervlaktewater in de directe omgeving aanwezig, noch bestaat de directe omgeving uit een bebost gebied. Hierdoor is het voorkomen van beide soorten minder waarschijnlijk.

Er is tijdens de onderzoek rondes wel gecontroleerd op deze en andere voorkomende vleermuizen.

3.4 Marterachtigen

Het plangebied is mogelijk geschikt als leefgebied voor marterachtigen.

Citaat uit het rapport:

"De dichte begroeiing en takkenrillen en bladeren onder de bomen aan de noordwestzijde van het plangebied zouden als schuilplaats en foerageergebied kunnen dienen voor marterachtigen. "

3.5 Nestlocaties broedvogels

Tijdens het veldbezoek in oktober 2023 is vastgesteld dat de bestaande bebouwing mogelijkheden biedt voor broedvogels om er hun nestlocaties te hebben.

Citaat uit het rapport:

"Er zijn tijdens het veldbezoek drie nesten van vermoedelijk zwarte kraaien waargenomen. Omdat de bomen nog volop in blad stonden en niet alles goed zichtbaar was is het nodig om een controle op nesten uit te voeren in de bladloze periode van de bomen. "

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Introductie vleermuis

Uit oriënterend onderzoek bleek dat op basis van habitatkenmerken mogelijk verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen verloren gaan. Tijdens de holtecheck in de bladerloze periode bleek dat er geen potenties in de bomen aanwezig waren waar vleermuizen verblijfplaatsen zouden kunnen vinden. Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft zich specifiek gericht op de mogelijke aanwezigheid van een vliegroute langs de bomen, terwijl het verdere plangebied en nadere omgeving ook meegenomen zijn.

4.1.2 Onderzoeksmethode

Voor het in kaart brengen van mogelijke vleermuisverblijfplaatsen in het gebouw is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Het onderzoek is uitgevoerd door vooral te zoeken naar in- en uitvliegende vleermuizen. De echolocaties die vleermuizen uitzenden is voor ons hoorbaar gemaakt door gebruik te maken van de Batlogger M of M2 van Elekon. Ultrasonische geluiden (range 10-150 kHz) worden door deze geavanceerde detector/recorder opgenomen. De Batlogger M registreert ook de GPS coördinaten (via een geïntegreerde GPS-ontvanger) en omgevingstemperatuur op het moment van opname.

Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden is er een opname gemaakt op een SDHC-kaart. Met de BatExplorer Software voor Windows werden opnames eventueel ook later geanalyseerd. De opnames werden in tijd en dus in het hoorbare bereik beluisterd. De software detecteert automatisch vleermuisgeluiden en geeft deze weer waarbij BatExplorer ondersteunende identificatie van soorten aangeeft.

Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaamenstelling en gebiedsgebruik.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind (meer dan 3 Beaufort), langdurige regenval, dichte mist en temperaturen onder 7 tot 12 graden Celsius zijn (afhankelijk van de soort) belemmerende factoren.

Vleermuisonderzoek is behoorlijk complex, doordat de soortgroep gedurende het jaar verschillende verblijfplaatsen kent, met elk hun eigen functie. Een verblijfplaats kan gemakkelijk over het hoofd worden gezien. Daarom wordt het onderzoek uitgevoerd volgens het landelijk vastgesteld protocol voor vleermuisonderzoek: Vleermuisprotocol 2021, zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging.

Het Vleermuisprotocol 2021 is een door de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) en het Netwerk Groene Bureaus goedgekeurde methodiek. De protocollen hebben tot doel het belang van de functies van gebieden voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen voor de oude Wet natuurbescherming. Wegens de beleidsneutrale overgang naar de Omgevingswet kan het Vleermuisprotocol 2021 ook onder de nieuwe wetgeving gebruikt worden.

Het is een hulpmiddel voor deskundige vleermuisonderzoekers en de beoordelaars van vleermuisonderzoek om te bepalen wat een juridisch redelijke onderzoeksinspanning is voor een specifieke locatie. De protocollen zijn opgesteld om het onderzoek naar vleermuizen optimaal te laten verlopen.

Wanneer de protocollen in essentie zijn gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn.

Onderzoeken die volgens deze protocollen uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures.

Onder de nieuwe Omgevingswet biedt het Vleermuisprotocol 2021 een effectieve en efficiënte methodiek om het belang van de functies van gebieden voor soorten vleermuizen vast te stellen.

Om de aanwezige vleermuizen zo goed mogelijk in kaart te brengen zijn er op verschillende momenten in het jaar veldwerkrondes uitgevoerd.

In de voorzomer is een veldbezoek uitgevoerd voor mogelijke bewegingen in de kraamtijd. Bij vliegroutes is het in de periode half mei – half juli mogelijk om een passerende kraamkolonie waar te nemen. Een dergelijke waarneming is een indicatie dat de vliegroute onderdeel uit maakt van een netwerk kraamverblijfplaatsen.

In de nazomer is een veldbezoek uitgevoerd voor mogelijke bewegingen in de paartijd.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd door deskundig onderzoekers van Brabant Eco.

De onderzoekers van Brabant Eco zijn deskundig zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland bedoelt. Er wordt gewerkt vanuit de expertise van de te onderzoeken soorten opgedaan door ervaring, studie, vrijwilligerswerk en bijscholing onder andere door de opleidingen in natuur, vogels, amfibieën en reptielen en vleermuizen (planologie en analyse van geluiden) en scholing algemeen in ecologie en natuurwetgeving.

Brabant Eco voert ecologisch onderzoek uit voor een opgebouwde kring van opdrachtgevers onder ecologische bureaus, overheden, bedrijven en particulieren.

De onderzoeken zijn uitgevoerd door de deskundig onderzoekers: 5.1.2.e (JB), 5.1.2.e (FR), 5.1.2.e (MG) en 5.1.2.e (YA).

4.1.3 Veldonderzoek

Tijdens de onderzoeken is vooral de bosschage onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast is de directe omgeving hierin meegenomen. Er is met name gefocust op passerende, foeragerende en communicerende vleermuizen. Ook is er gekeken naar eventueel foerageergebied van vleermuizen in en nabij het plangebied.

Het plangebied is in totaal voor het nader onderzoek naar vleermuizen drie keer bezocht (zie onderstaande tabel) door twee deskundig onderzoekers van Brabant Eco.

Ronde	Datum	Ecoloog	Tijd	Functie	Zonsopkomst/ ondergang	Temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking
Holte check	11-03-2024	FR + JB	10:30 – 11:30	Voorkomen	Zonsopkomst 07:02	8 °C	2 BFT NW	Ja	Bewolkt
1	08-06-2024	FR + JB	21:55 – 00:30	Vliegroute en verblijfplaatsen	Zonsondergang 21:56	14 °C	3 BFT NW	Geen	Half bewolkt
2	16-08-2024	MG + YA	20:50 – 23:30	Vliegroute en verblijfplaatsen	Zonsondergang 21:00	19°C	1 BFT ZW	Geen	Bewolkt

4.1.4 Voorzomeravondbezoek

Tijdens het onderzoek op 11 maart zijn in de bladerloze periode de bomen onderzocht op het voorkomen van mogelijkheden voor vleermuizen om hier verblijfplaatsen te vinden. Dit tegelijkertijd met de controle op nesten. Er zijn in de bomen geen mogelijkheden voor vleermuizen waargenomen zoals openingen of loshangende schors. Vandaar dat een nader onderzoek naar verblijfplaatsen in de bomen achterwege kon blijven. Een onderzoek naar het voorkomen van een vliegroute is wel geadviseerd.

De avondbezoeken in juni en augustus waren met name gericht op het vaststellen van het gebruik van de bosschage als vliegroute. Daarnaast is gelet op foerageeractiviteit in de directe omgeving en op het voorkomen van verblijfplaatsen.

Er zijn in totaal 3 foeragerende gewone dwergvleermuizen, een passerende laatvlieger en een hoog overvliegende rosse vleermuis waargenomen. De laatvlieger en de gewone dwergvleermuizen vlogen voornamelijk langs de bebouwing af. De gewone dwergvleermuizen foerageerde vervolgens in de westelijke hoek van het terrein.

4.2 Samenvatting en conclusies

Tijdens de gehele onderzoeksperiode zijn in en nabij het plangebied drie vleermuissoorten waargenomen: de gewone dwergvleermuis, (*Pipistrellus pipistrellus*), de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

De gewone dwergvleermuizen zijn foeragerend en passerend waargenomen. De laatvlieger en rosse vleermuis zijn enkel passerend waargenomen. Er zijn geen in- of uitvliegende, bouncende of baltende vleermuizen bij de bomen waargenomen.

In onderstaande afbeelding worden de meest relevante waarnemingen van vleermuizen in en nabij het plangebied weergegeven. Passerende en foeragerende gewone dwergvleermuizen worden met stippen weergegeven. De laatvlieger wordt met een groene stip aangegeven en de rosse vleermuis met een rode stip. Het plangebied is blauw omlijnd.

Globaal omlijnd plangebied in blauw. Gewone dwergvleermuis met gele stip aangegeven, laatvlieger met groene stip en rosse vleermuis met rode stip.

De gewone dwergvleermuis is tijdens het onderzoek foeragerend en passerend op en rond het plangebied aangetroffen. De laatvlieger en de rosse vleermuis zijn beide passerend waargenomen.

De gewone dwergvleermuis is een-typisch gebouw bewonende soort. De gewone dwergvleermuis gebruikt ruimten onder daken, in de spouwmuur en achter gevelbekleding als kraam-, zomer-, paar-, en overwinteringslocatie (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

Ook de laatvlieger is een typisch gebouw bewonende soort. Kraamkolonies komen voor zover bekend alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. In vleermuiskasten worden laatvliegers zelden aangetroffen. Solitaire mannetjes worden soms achter vensterluiken gevonden.

De rosse vleermuis is in West-Europa een uitgesproken boombewonende soort. Zowel solitaire mannetjes, groepen vrouwtjes met jongen, als dieren in winterslaap gebruiken boomholten als onderkomen. Overige vleermuissoorten zijn niet waargenomen tijdens de veldbezoeken. Afwezigheid van deze soorten nabij het plangebied geeft aan dat het plangebied geen functionele betekenis heeft voor deze soorten.

4.3 Gebiedsfunctie

4.3.1 Verblijfplaatsen/zwermgedrag

De nadruk van het onderzoek heeft niet gelegen op de aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het gebrek aan zwermende, bouncende of in/uitvliegende vleermuizen, in combinatie met het onderbreken van potenties is een zeer sterke indicatie dat de bomen in het plangebied niet gebruikt worden als verblijfplaats.

4.3.2 Foerageergebied

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat de directe omgeving van het pand van geringe betekenis is voor vleermuizen als foerageergebied. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren, de ingreep en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is. Gezien de geringe betekenis van het plangebied als foerageergebied, is geen sprake van een negatief effect op foeragerende vleermuizen. De gunstige staat van instandhouding van vleermuissoorten komt niet in het geding.

4.3.3 Vliegroutes

Op basis van de waarnemingen tijdens beide onderzoeksrondes wordt geconcludeerd dat de bosschage geen essentieel onderdeel is van een vliegroute voor vleermuizen. De bebouwing in zuiden van het hoogspanningsstation werd echter wel gebruikt door zowel een laatvlieger als drie gewone dwergvleermuizen. Deze bebouwing blijft behouden en daarmee blijft deze beschutting bestaan.

4.3.4 Paarterritoria

Tijdens het bezoek in de paarperiode zijn er geen baltsende vleermuizen waargenomen in of nabij het plangebied. De bosschage is geen onderdeel van een paarterritorium.

4.3.5 Winterverblijfplaatsen

Omdat er geen zomer- of paarverblijfplaatsen zijn vastgesteld in het plangebied en de bosschage niet wordt gebruikt als onderdeel van een vliegroute is het onwaarschijnlijk dat er kleine winterverblijfplaatsen van solitair overwinterende vleermuizen in de bomen aanwezig zijn.

4.4 Marterachtigen

4.4.1 Introductie marterachtigen

Bunzing

Doordat ze niet kieskeurig zijn wat betreft hun voedsel, komen bunzings voor in vele verschillende landschapstypen. Ze komen vooral voor in bebost laagland nabij water, waaronder rivieroeveren en moerassen. In de winter worden bebouwde gebieden opgezocht en is de bunzing te vinden in de buurt van boerderijen. Deze zoogdieren verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals hagen die tot aan de grond komen (geen opgesnoeide hagen) of greppels, en vinden er hun voedsel. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtstapels, holle bomen, houtwallen, takkenrillen of stapels stenen of puin. Voor de bunzing is water in de nabijheid van belang.

Steenmarter

De steenmarter is een soort van steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De soort komt met name voor aan de rand van dorpen en steden, maar is ook te vinden nabij boerderijen en kleinschalige cultuurlandschappen. De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten.

Wezel

De wezel zoekt graag dekking, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt.

4.4.2 Onderzoeksmethode

Marterachtigen

Om te onderzoeken of het plangebied, en met name de weekendwoning en schuur, braamstruweel, takkenhopen, steenhopen en schuurtjes die mogelijk als vaste verblijfplaats worden gebruikt door kleine marterachtigen en steenmarters zullen er cameravallen in en rond de bebouwing worden opgesteld. Voor het onderzoek naar kleine marterachtigen, zoals de wezel en bunzing kunnen verschillende methoden worden gebruikt. Zie onderstaande tabel.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Bunzing												
Cameraval												
Struikrover®												
Hermelijn												
Cameraval												
Struikrover®												
Wezel												
Cameraval												
Mostela												
Sporenbuis												
Struikrover®												

Geschikte periode

Geen geschikte periode

Inventarisatiemethoden en geschikte periode voor de verschillende soorten kleine marterachtigen. Bron: Kennisdocument Kleine marterachtigen 2024, BIJ12

Het nader onderzoek naar kleine marterachtigen zal gebeuren met het plaatsen van sporenbuizen en een cameraval. Met behulp van marterboxen en cameravallen kan de aanwezigheid of afwezigheid van steenmarters en wezel worden vastgesteld.

Duur van het onderzoek	Minimaal 8 weken
Meetpunten	Per 0,25 hectare geschikt leefgebied per één meetpunt. Elk meetpunt dient elk te onderzoeken soort te dekken Verplaatsing na vier weken mogelijk om meer meetpunten in het plangebied te creëren.
Methodiek per meetpunt	1 cameraval, of 1 Mostela, of 1 Struikrover® of 10 sporenbuizen.

Opsomming van de vereisten voor het uitvoeren van verdiepend onderzoek naar kleine marterachtigen. Bron: Kennisdocument Kleine marterachtigen 2024, BIJ12

Het onderzoek dient te worden uitgevoerd in zomer of nazomer, te weten van juni tot en met half november, wanneer de waarnemingskans het hoogst is en de dispersie (verspreiding naar nieuwe territoria) plaatsvindt, worden de onderzoeksmaterialen minimaal 8 weken in het gebied geplaatst.

4.4.3 Veldonderzoek

Om de aanwezigheid van marterachtigen te onderzoeken is er een cameraval opgehangen om eventueel aanwezige marters te filmen. De camera is tijdens de onderzoeksperiode enkele malen gecontroleerd op functioneren. Dit zo weinig mogelijk om verstoring te voorkomen.

Op 8 juni 2024 is er een wildcamera geïnstalleerd op rustige en voor marterachtige te verwachten plekken in het plangebied. Dit zijnde aan het hek in de westhoek van het plangebied gericht op de bosschage. De plaats van de camera wordt niet of zelden verstoord door menselijke activiteit.

Geplaatste camera

De camera heeft onafgebroken gehangen van 8 juni 2024 tot 3 augustus 2024. In totaal dus 8 weken. Op 4 juli 2024 is de opstelling van de camera gecheckt en de geheugenkaart verwisseld.

Onderzoek	Ecoloog	Begin datum	Uitvoeringen
1	JB	08-06-2024	Plaatsen van de camera
2	JB	04-07-2024	Controle, verwisselen geheugenkaarten, controle op activiteit en plangebied controleren op verse sporen.
3	JB	03-08-2024	Ophalen camera, eindcontrole sporen, uitlezen geheugenkaarten.

Er zijn geen marterachtigen waargenomen met de cameraval. Wel zijn er een zwarte kraai en een haas waargenomen. Ook was er de kreet van een buizerd te horen.

Passerende zwarte kraai

Passerende haas

4.4.4 Conclusie marters

Er zijn geen sporen gevonden die kunnen duiden op de aanwezigheid van marterachtigen. Er zijn geen prooiresten gevonden, geen loopsporen en geen uitwerpselen gevonden. Daarnaast zijn er bij de opnames met de cameravallen geen marters waargenomen.

Op basis van de resultaten van het sporenonderzoek en het onderzoek met de cameravallen, kan uitgesloten worden dat marterachtigen de bosschage rondom gebruiken als verblijfplaats. Zodoende is het uitgesloten dat het plangebied een belangrijk onderdeel vormt van het leefgebied van marterachtigen. Daarmee leiden de sloop van het kantoorpand of het rooien van de beplanting niet tot het verdwijnen van vaste voortplanting- rust- en verblijfplaatsen en vind er geen overtreding van de Omgevingswet plaats.

4.5 Broedvogels

4.5.1 Introductie broedvogels

Tijdens het veldbezoek behorend bij de quickscan zijn drie nesten van kraaiachtigen waargenomen. Dergelijke nesten kunnen ook gebruikt worden door andere beschermde soorten, waaronder boomvalk en ransuil. Tijdens dit eerste veldbezoek was het niet mogelijk om nader te bepalen of de nesten mogelijk in gebruik waren. Zodoende is er een extra controle uitgevoerd in de bladerloze periode, om na te gaan of de nesten in enige mate onderhouden zouden blijken en om nader te bepalen om welke kraaiachtigen het gaat.

4.5.2 Onderzoeksmethode

Het plangebied is onderzocht door de bosschage te voet te doorkruisen en door met een verrekijker de bestaande nesten en eventuele holtes te controleren. Daarnaast is geluisterd naar de vogelgeluiden.

4.5.3 Veldonderzoek

Er is een enkel veldbezoek uitgevoerd om de eventuele aanwezigheid van broedvogels in kaart te brengen. Hierbij is gelet op zichtbare nesten, maar ook op nest indicerend gedrag van broedvogels. Naast dit veldbezoek is ook tijdens de andere onderzoeksmomenten gelet op de aanwezigheid van broedvogels.

Ron de	Datum	Eco loog	Tijd	Functie	Zonsopkomst/ ondergang	Tempe ratuur	Wind	Neer slag	Bewol king
1	11-03-2024	FR + JB	10:30 – 11:30	Voorkomen	Zonsopkomst 07:02	8 °C	2 BF NW	Ja	Bewolkt

Tijdens het veldbezoek zijn slechts twee van de drie in de quickscan beschreven nesten teruggevonden. Verder zijn er ook geen holtes in bomen waargenomen waar dat broedvogels een nestplaats zouden kunnen vinden. De nesten waren door de opbouw redelijk generiek. Het typerende dakje voor een ekster ontbrak. Wel waren de nesten relatief groot voor Nederlandse broedvogels. De schatting was in maart dat het zou gaan om zwarte kraai en niet roek, vanwege de lage dichtheid aan nesten.

Later, tijdens het marter- en vleermuisonderzoek van 8 juni 2024, werd een jonge kraai waargenomen in de bomen op de zuidzijde van de bosschage. Ook zijn er zwarte kraaien vastgelegd op de cameravallen. Er zijn geen waarnemingen gedaan van jaarrond beschermde soorten die de kraaiennesten gebruikte. Ook tijdens het cameraonderzoek en de veldbezoeken horend bij het vleermuis onderzoek zijn geen uilen, sperwers, haviken of andere jaarrond beschermde soorten waargenomen. Er is tijdens een enkele van de opnames een buizerdkreet gehoord. Het complete gebrek aan waarnemingen van deze soort gedurende de andere veldbezoeken en het cameraonderzoek duidt erop dat dit een eenmalig passerend of foeragerend dier was.

Oud kraaiennest Opname 240811

Oud kraaiennestopname 240811

4.5.4 Conclusie broedvogels

De waarnemingen geven aan dat in de bomen in het plangebied twee broedkoppels zwarte kraai nesten gebouwd hebben. Hoewel dergelijke nesten waardevol kunnen zijn voor andere vogelsoorten, zijn deze er niet in waargenomen. De zwarte kraaien zelf zijn intelligente vogels, die in staat zijn om in de nabijgelegen bomenrij langs de Hogedijk nieuwe nesten te realiseren indien deze bosschage verwijderd wordt. Daarmee zal ook het biotoop voor andere soorten, zoals boomvalk en ransuil, blijven bestaan. Het foerageergebied van de eenmalig op camera gehoorde buizerd, bestaande uit de omliggende grasvelden, zal niet afnemen.

4.6 Overige soorten

Volledigheidshalve is tijdens het onderzoek gelet op de aanwezigheid van kleine zoogdieren en nestindicatief gedrag van overige gebouw bewonende soorten zoals spreeuw en kauw welke mogelijk aanwezig zijn nabij het plangebied. Er zijn hiervan geen waarnemingen gedaan.

5.1 Resultaten

5.1.1 Algemeen

- Het onderzoek vond plaats van maart 2024 tot en met september 2024.
- Het gehele plangebied met daarbij horende bomen waren goed toegankelijk en visueel goed te onderzoeken.
- Het plangebied is vijf keer bezocht om veldonderzoek uit te voeren.

5.1.2 Vleermuizen

- Er zijn in en nabij het plangebied drie soorten vleermuizen waargenomen, de gewone dwergvleermuis, (*Pipistrellus pipistrellus*), de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).
- Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen in de bomen.
- De omgeving rond het plangebied fungeert als foerageergebied voor maximaal twee of drie gewone dwergvleermuizen. Gelet op dit kleine aantal en het ruime aanbod aan vergelijkbaar foerageergebied in de omgeving is het geen essentieel foerageergebied. Een onmisbaar foerageergebied binnen de plangrenzen is niet aan de orde.
- Er zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een essentiële vliegroute.

5.1.3 Marterachtigen

- Er zijn geen marterachtigen waargenomen met de cameraval.
- Er zijn geen sporen van de aanwezigheid van marterachtigen waargenomen in de te rooien bebossing.
- In het plangebied is geen essentieel leefgebied van marterachtigen aanwezig. De Omgevingswet wordt niet overtreden door de geplande ontwikkeling. Een omgevingsvergunning in het kader van de ecologie voor marterachtigen is niet nodig.

5.1.4 Broedvogels

- Het plangebied wordt gebruikt door twee koppels zwarte kraai.
- Er zijn nog twee nesten van zwarte kraai aanwezig in het plangebied. Het derde nest is verlaten en vervallen. In juni is een jonge zwarte kraai in de bosschage waargenomen.
- De nesten worden niet gebruikt door jaarrond beschermde soorten. Indien buiten het broedseizoen gewerkt worden, zal de Omgevingswet niet overtreden worden door de geplande ontwikkeling. Er is geen aanvraag voor een omgevingsvergunning in het kader van de ecologie wat betreft broedvogels nodig.

5.2 Toetsing Omgevingswet/staat van instandhouding

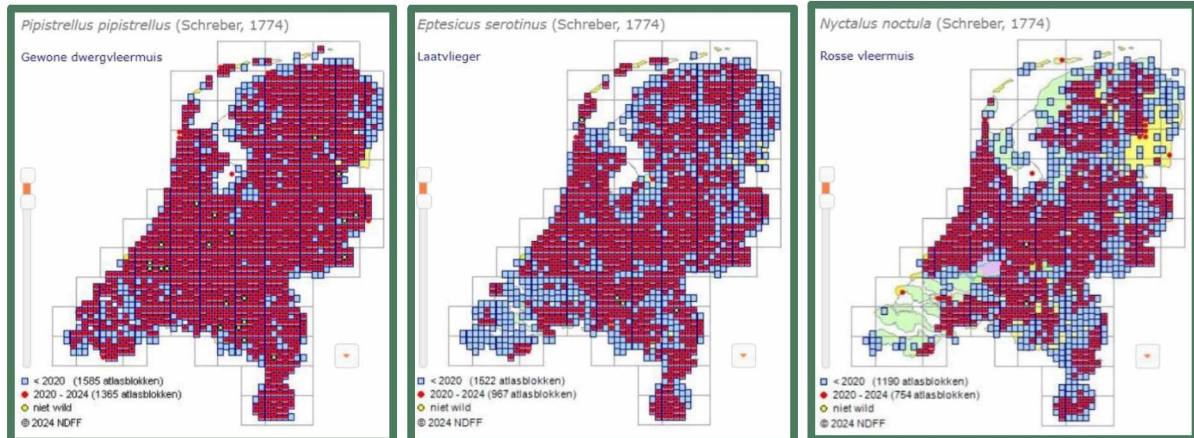
Uit nader onderzoek naar broedvogels is gebleken dat in de onderzochte bomen twee nesten van zwarte kraaien aanwezig zijn. De zwarte kraai is een algemene soort in Nederland en is vrijgesteld buiten het broedseizoen. De werkzaamheden hebben geen wezenlijk effect op de functionaliteit van de leefomgeving als geheel omdat er voldoende alternatieven in de directe omgeving overblijven.

Er zijn geen (sporen van) marterachtigen aangetroffen. Een negatief effect op het leefgebied van marterachtigen ten gevolge van de werkzaamheden is op voorhand uit te sluiten.

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene soort. Hij kan vrijwel overal in Nederland aangetroffen worden. Ook komt de gewone dwergvleermuis algemeen voor in de omgeving van het plangebied en elders in de provincie Noord-Brabant.

De laatvlieger is ook een zeer algemene soort in Nederland en is in het verleden regelmatig waargenomen in de buurt van het plangebied.

De rosse vleermuis is een uitgesproken boombewoner welke zelden ook in gebouwen wordt aangetroffen. Zie de onderstaande afbeelding voor recente verspreidingsinformatie van de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis.

Verspreiding Gewone dwergvleermuis.
Bron: verspreidingsatlas.nl

Verspreiding laatvlieger

Verspreiding rosse vleermuis

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op onderzochte diersoorten en hebben derhalve geen overtreding van de Omgevingswet tot gevolg. Een omgevingsvergunning in het kader van de ecologie is niet nodig.

5.3 Aanbevelingen

- Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Er zijn onderhoudsvrije vleermuiskasten in de handel die kunnen worden ingemetseld of die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in of bij nieuwbouw en renovaties toe te passen.

(www.checklistgroenbouwen.nl)

(www.bouwnatuurinclusief.nl)

- Kunstmatige verlichting werkt verstorend op zoogdieren en andere fauna. Werk daarom niet tussen zonsondergang en zonsopkomst. Voorkom of beperk daarnaast de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom ook het direct schijnen op wateroppervlakken of groenelementen, zoals bosschages en ruigtes.
- De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten. Verder kunnen er vogels broeden in de omgeving van het plangebied. Werkzaamheden die een verstorend effect op broedende vogels veroorzaken dienen daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli).
- Bij onvoorziene omstandigheden dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

6. BRONNEN

Voorafgaand

Quicksan Brabant Eco 2023-BE-0735 d.d. 23 oktober 2023

Websites

www.iplo.nl

www.NDFF.nl

www.florafaunacheck.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.rijksoverheid.nl

www.brabant.nl

www.vivarapro.nl

www.checklistgroenbouwen.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Andere bronnen

Netwerk Groene Bureaus

Checklist Vleermuisprotocol

Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011

Bijlagen

Bijlage 1: gegevens FloraFaunaCheck.nl

Bijlage 2: Kennisdocument Kleine marterachtigen, versie 1.0 januari 2024